

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради УДУ імені
Михайла Драгоманова

“ 30 ” *с.ч.* 2025 р.

Протокол № *1*
Проректор з навчально-
методичної роботи
Проф. Роман ВЕРНИДУБ

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«ІНЖИНІРИНГ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧУВАННЯ»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
Професійна освіта (Харчові технології)

галузі знань
спеціальності
спеціалізації

01 Освіта/Педагогіка
015 Професійна освіта
015.37 Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові технології

Укладач програми:

Світлана ІЩЕНКО, доктор PhD, доцент кафедри інженерії та технологій виробництва Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Рецензенти:

Володимир ШЕВЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент професор, завідувач кафедри інженерії та технологій виробництва Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Микола ПРИГОДІЙ, доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійної освіти НАПН України.

Погоджено з гарантом ОПП «Професійна освіта (Харчові технології)»

_____

Світлана ІЩЕНКО

Обговорено та рекомендовано до друку на засіданні Науково-методичної ради УДУ імені Михайла Драгоманова «28» січня 2025 року, протокол № 5.

Голова НМР _____

Роман ВЕРНИДУБ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма навчальної дисципліни «Інжиніринг підприємств харчування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізацією «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»).

Мета і завдання навчальної дисципліни: набуття студентами необхідних знань і навичок основних принципів інженерії в харчовій промисловості, навчити їх розробляти, проектувати та оптимізувати виробничі процеси, а також вибирати та ефективно використовувати обладнання на харчових підприємствах.

II. ОРІЄНТОВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

№ з/п	«Інжиніринг підприємств харчування» 6 кредитів ЄКТС 180 годин ПП2.20	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)			
		Аудиторні	лекції	практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	лекції	практичні	СРС
1	Разом:	81	28	53	102	99	24	12	12	156

III. ЗМІСТ НАВЧЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ІНЖЕНЕРІЇ ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ

Тема 1.1. Інженерія в харчовій промисловості: поняття, завдання, особливості

Історичний розвиток харчової інженерії.

Роль інженера в сучасному харчовому виробництві.

Основні завдання інженерії харчових виробництв.

Специфіка інженерних розробок для харчової промисловості.

Тема 1.2. Матеріали та конструкції в харчовій промисловості.

Вимоги до матеріалів, що контактують з харчовими продуктами.

Корозія та її запобігання в харчовому обладнанні.

Конструкційні матеріали для харчового обладнання.

Сучасні матеріали з поліпшеними властивостями.

Тема 1.3. Основи теплотехніки та масообміну в харчових процесах.

Процеси теплообміну в харчових виробництвах.

Апарати для теплообміну.

Процеси масообміну в харчових виробництвах.

Апарати для масообміну.

МОДУЛЬ 2. ПРОЕКТУВАННЯ ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ

Тема 2.1. Технологічні схеми харчових виробництв

Розробка технологічних схем. Вибір обладнання. Оптимізація технологічних процесів.

Тема 2.2. Будівлі та споруди харчових підприємств

Вимоги до будівель та споруд. Планування виробничих цехів. Системи інженерного забезпечення.

Тема 2.3. Автоматизація та управління виробничими процесами

Системи автоматичного регулювання. Програмовані логічні контролери. Системи управління технологічними процесами. Герметизація та маркування.

МОДУЛЬ 3. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

Тема 3.1. Енергоефективність харчових виробництв.

Аналіз енергоспоживання. Заходи з енергозбереження. Використання альтернативних джерел енергії.

Тема 3.2. Охорона навколишнього середовища на харчових підприємствах

Виділення шкідливих речовин. Очищення стічних вод. Утилізація відходів.

Тема 3.3. Безпека харчових продуктів та системи НАССР

Принципи системи НАССР. Аналіз ризиків. Контроль якості та безпеки продукції.

IV. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бондар, О. І. Основи біологічної безпеки (екологічна складова) : навч. посіб. / О. І. Бондар, Л. П. Новосельська, Т. Г. Іващенко; Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління. – Херсон: Грінь Д. С., 2016. – 372 с.
2. Верхівкер Я. Г. Технологічний інжиніринг підприємств харчової галузі : навч. посіб. / Я. Г. Верхівкер, О. С. Бессараб, Т. І. Нікітчина ; за ред. Я. Г. Верхівкера ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Нац. ун-т харч. технологій. - Одеса : Освіта України, 2017. - 144 с. <https://card-file.ontu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f6476748-4e88-43d5-aa55-a42d5de13034/content>
3. Вінклер, І. А. Екологічна безпека джерел енергії. Від традиційних до сучасних і перспективних : навч. посіб. / І. А. Вінклер, Я. Ю. Тевтуль.

- Львів: Новий Світ-2000, 2013. – 277 с. 10.
http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/vinkler.pdf
4. Гідравліка, пневматика, термодинаміка : навч. посіб. для студентів спеціальності 015-професійна освіта / М. С. Корець. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 319 с.
<https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/36274?show=full>
  5. Проектування та дизайн закладів готельно – ресторанного господарства: навч. посіб./ С.В.Майкова, О.М. Вівчарук, О.Б. Маслійчук, Х.Є. Подвірна - Київ: Вид-во «Каравела», 2023. – 336 с. ISBN 978-960-8019-18-8
https://caravela.com.ua/index.php?route=product/product&product_id=511
  6. Технологічне обладнання харчових виробництв : навч. посібник / В. І. Теличкун, Ю. С. Теличкун, О. О. Губеня, С. В. Стефанов, С. Т. Дамянова. – Київ : Сталь, 2023. – 634 с.
<https://dspace.nuft.edu.ua/items/87d246c2-f689-468d-b4d5-5f6a47a0b5b8>
  7. Технологічний інжиніринг підприємств галузі [Текст] : посіб. до практ. занять / Т. А. Манолі, Т. І. Нікітчина, Н. М. Кушніренко, О. А. Глушков ; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса, 2018. - 102 с.
<https://card-file.ontu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/013f3fdc-8deb-46ab-98e8-c46a48346f69/content>
  8. Технологічні комплекси харчових виробництв: Навчальний посібник / В.І. Теличкун, О.М. Гавва, Ю.С. Теличкун, О.О. Губеня, М.Г. Десик, О.М. Чепелюк. – Київ: Видавництво «Сталь», 2017. – 456 с.
<https://dspace.nuft.edu.ua/items/a5ec0045-87fa-45b5-b71f-853b73a139d2>